

V R T E C .

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 4.

V Ljubljani, 1. aprila 1888.

Leto XVIII.

Vzpomlád.

Prišla si torej k nam vzpomlád,
Prav rés, težkó smo te čakáli.
Vsa polna cvetja si in nád,
Zató te vsak časti in hváli.

Pod milim nebom tvoj je god;
Kakó te vsaka stvar proslávlja!
Po zraku peva ptičji rod,
A v travi se raduje mrávlja.

Vzpomlád, ti vabiš nas iz hiš,
V prostorna svoja stanovanja,
Ne straši več nas mraz in piš,
Ker mlado solnce ju preganja.

Kakó je krasen mirni log,
Šumeči potok, rodna njiva!
Kakó se veličajno, Bog!
Povsód nam tvoja moč odkriva!

Naravo spečo ti budiš,
Močí jej podeljuješ nove.
Li mene v grobu ti pustíš,
Ko duh bo časne strl okove?

Nè, nè! Na klic mogočni tvoj,
Bom zopet k nebu dvignil glavo.
Potém bom, večni Stvarnik moj!
Na veke gledal tvojo slavo!

Fr. Krek.

Prva šola.

(Slike iz otroškega življenja.)

I.

Mihee in njegov dom.

Tudi jaz sem v prvi šoli, tudi jaz,“ tako mislite sami v sebi drug za drugim mladi čitateljčki moji, ki ste ravno kar začeli hoditi v šolo. A Mihee je bil še premajhen, da bi bil hodil v tako šolo, kakor vi drugi, in vendar je bil v prvi šoli! Še danes, ko je vže velik, da bi lahko zvezde klatil, mnogokrat se spomni te prve šole in vselej pravi: „V tej šoli sem se največ naučil. Oj, da bi le ne bila tako kratka.“

Kakšna pa je bila Mihčeva „prva šola,“ ngibate natihoma. Ne bodete uganili, ne! Vedite torej, da se Mihee v tej šoli še brati ni naučil, da-si je bil pridren otrok. In kako je to mogoče?

— Mihee je imel prvo šolo doma, predno je začel hoditi v tako šolo, v kakeršno hodite vi, otroci dragi! Učili so ga pa oče, stara in mlada mati ter vsi drugi dobri ljudje, ki so ga poznali. In česa se je Mihee naučil v tej šoli? Naučil se je toliko, da je bil, ko je začel hoditi v pravo šolo, kder uče gospod učitelj, mej vsemi najmodrejši in najpridnejši. Tudi vi imate tako šolo doma, ako ste pridni in radi slušate svoje ljube stariše.

Mihee je bil doma gori v hribih pri Gorjanovih. Imel je samó dve sestrici, Aničko in Nežiko, bratca pa ni imel nobenega. Anička je bila starejša nego on, in je vže péstovala Nežiko, ki se je učila hoditi.

Gorjanova hiša stoji na samem. Do prvega soseda je ravno četrt ure hodá. Lehko si mislite, kako je bilo poskočnemu lehkoživcu Mihcu dolg čas v tej samoti, ker Anička ni imela časa igrati se z njim. Zato je pa malo ne vsak dan, če le ni deževalo, obiskal sosedovega Tinčka, ali je pa Tinček prišel k njemu. Joj, to je bilo veselje in smeh, ko sta prišla skupaj, le čuda, da nista hiše podrla, ta dva razposajenca.

A dalje, kakor do soseda pa Mihee še nikoli ni bil prišel, ker ga mati še ni bila peljala k maši, češ, da je še premajhen in preotročji. Do cerkve pa je bilo skoraj dve uri. Vender je znal na izust vže mnogo molitvic. Vsako jutro, ko je vstal, molil je z babico (staro materjo), priporočivši se angelju váruhu, „Oče naš,“ „Češčeno Marijo“ in „Vero.“

A nikarte misliti, da je bilo na Mihčevem domu neprijetno, ker je bilo tako na samoti. Gorjanova hiša stoji na visokej planoti, da se vidi daleč na okolo. Ondù, v daljavi kipé k nebu visoke goré, ki jih je posebno lepo gledati, kadar gré solnce za milost božjo.

Po zimi so šli vselej vsi k oknu, kadar je solnce zahajalo. Babica pa je poklicala tudi Mihea, naj pogleda, kako se vse žari in blestí, kakor bi bilo samo čisto zlató. Mihee je gledal in gledal, glavica pa mu je bila polna misli. Kako lepo bi bilo, mislil si je, če bi bil zdaj na ónej visokej gori, kder se solnce poslavlja, kder se nebesa dotikajo zemlje. Prijel bi se za solnce in šel bi z njim za milost božjo . . .

„Kaj pa je tam za ónimi gorami?“ vprašal je časi Mihec, a mati mu je odgovorila: „Le počakaj, kadar bodeš velik, bodeš šel tudi ti na óno stran ónih gorá, pa bodeš videl, kaj je tam. A to samó, če bodeš priden!“

Mihec je težko čakal ónega časa, ko bode velik. Zdelo se mu je, da ta čas strašno po časi prihaja in da je on vedno majhen. Vender upa, da se mu izpolnijo želje. Óe ga je kdo vprašal: „Mihec, kdaj pa bodeš ti velik?“ odgovoril je samosvestno: „Jutri, jutri bodem velik!“ ter je pokazal z ročicama, kako velik da bode.

Jutro je prišlo, a Mihec je še vedno tak, kakeršen je bil včeraj. In zopet je upal. Oj sladko upanje!

Mnogo veselja je imel Mihec z lastovkami, ki so vsako vzpomlád gnezdile na hišnem podstrešji. Da bi ga bili videli, kako zvestó je gledal v gnezdo. Mladíčki stegujejo iz njega rumene kljunčke, žalostno žvrgoleč. Smilijo se mu ubožice. Izvestno so lačne, misli si. Zdajci pride velika lastovka, njihova mati, prinese jim jesti, vse utihne. Kako rad bi jim tudi on nesel kaj jesti, óe bi le ne bilo tako zeló visoko. O, da bi bil vender vže velik! Postavil bi lestvo in zlezel gori!

Pride osorna jesen, lastovke so vže otišle v južne dežele. Nekega dne začnó krovjarji delati novo streho. Pridejo do gnezda ter je vržejo meni tebi nič doli, rekoč, da jim je na poti. Mihec bridko joka, da so podrli lastovkam „hišo.“ „Kako bodo vekale ubožice,“ misli si, „ko ne bodo imele več svoje hiše.“

Vzpomlád se je zopet povrnila in z njo lastovke, ki so si naredile v veliko Mihčevo veselje na novej strehi novo gnezdo.

Srečni časi za Mihea, ko je še slišal jokati lastovke, govoriti listje na starej tepki pred hišo ter videl rasti travo, ko jo je zibal večerni vetrič!

„Vsaka šola nekaj stane,“ dejal je Mihčev óe. Tudi ta „prva šola“ stala je Mihea dosti solzá, a tudi dosti veselja, naučil pa se je v njej živeti.

II.

B o g .

To vam je bilo življenje, dokler še Miheu ni bilo treba pasti telet. Kakor burja tekal je okoli oglov. Ravno kar sta bila tukaj s sosedom Tinčkom in ni ju več. Zdaj sta v tem griču, a ne preteče par minut, vže se slišita na nasprotnej strani. S Tinčkom hodita zmirom po najbližjem potu. Óe ga ni, pa si ga sama naredita, bodi si grmovje še takó gosto in robidovje še takó bodeče. Večkrat sta imela opraskane noge. Óe celó skozi žito sta si naredila mala razposajenca pot, predelivši žito na obé strani. Lehko si mislite, da je prišel Mihec po takem trudu silno lačen in zdelan domóv.

„Mati, lačen sem, dajte mi kaj jesti,“ pravi nekoč Mihec, prišedši domóv, ko je mati ravno južino kuhala.

„Ti potepín, tí! Palico ti bom dala, ne pa jesti, ko se vse dopóldne vlačíš okoli!“

Ko Mihec le še prosi, gré mati in mu odreže velik kos ovsenega kruha.

„Ovsenega kruha pa vže ne jem, kaj drugega mora biti,“ reče Mihec in spusti kruh na tla.

„Le čakaj, ti grdin tí,“ reče mati, „Bog ti še takega ne bode dal in še stradal ga bodeš! V nebesa pa tudi ne pojdeš, ker si tak hudobnež, ampak v pekel. Danes pa ne dobiš ničesar drugega, razven ovsenjaka.“

„Saj še tega ne zasluži,“ reče oče, ki je ravno vstopil in pred vrati vse slišal. „Še jedenkrat mi delaj pot skozi žito, pa dobodeš brezovega olja za južino. Ali pa bodem rekel volku, da naj pride in te vzame. Sosedovemu pa tudi povej, da se mu ne bode dobra godila, če mi bode hodil kvaro delat!“

Mihec se trese kakor šiba na vodi.

„Ali bodeš še kdaj?“ reče oče ter nameri z brezovko proti njemu.

„Saj ne bodem nikdar več,“ izjelja Mihec, potem pa se mu uderó solze po lici. Mihec ni bil hudoben otrok in hudo mu je délo, da je razžalil svoje stariše. Razven tega so mu še vedno rojile besede po glavi, da ga Bog ne bode hotel v nebesa, da pride v pekel ali ga pa volk vzame. Pozabil je pri tem na jed in prav v slast mu je šel ovsenjak za južino.

Po južini je bil z babico in sestricama na zelenej grivi pred hišo.

„Kakšen pa je Bog?“ vpraša Mihec.

„Bog je v nebesih, tam góri,“ odgovori babica. „On vse vidi in vse vé. Bog je tudi tebe danes videl, ko si zagnal kruhek na tla in razžalil mater in očeta. Zato te pa tudi Bog danes nima nič rad. Kruhek nam daje Bog. Če ga boš ob tla metal, ga pa Bog ne bo dal več in tudi v nebesa te ne bode hotel vzeti.“

„Saj je mati spekla kruh,“ reče Mihec.

„Mati ga je spekla iz moka. A moka se naredi iz žita, ki vzraste na njivi. Če bi Bog ne hotel, prav nič bi ne vzraslo in ti bi moral od lakote umreti. Bog je vse ustvaril, Bog je tudi tebi dal življenje. Bog naredi, da vzrastejo vzpomladi rumene trobentice, višnjave vijolice, ljubke marjetice, zvončki in druge cvetice, ki jih ti tako rad trgaš. Bog skrbi tudi za ptičice, da niso lačne. A on ljubi samó pridne otroke, hudobnih ne mara.“

„Ali mene tudi ljubi?“ vpraša Mihec boječe.

„Če si priden, ljubi te, če pa nisi priden, ne ljubi te! Če si neposlušen, hud je Bog nate in tvoj angelj váruh se joka,“ reče babica.

„O, saj bom zdaj vedno takó priden, da me bo Bog rad imel in se bo angelj váruh zmirom smijal od veselja,“ reče Mihec.

V tem se je stemilo. Iz daleč se je zaslišalo votlo bobnenje. Grmelo je. Bližala se je huda ura.

„Mati, kaj pa takó ropoče, tam gori v nebesih?“ vpraša Mihec.

„Bog se krega, ker si ti njegov dar vrgel ob tla!“

Gróza je izpreletela Miheca in solza se mu je zalesketala v očeh. Sklenil je, da se poboljša.

III.

Smrt.

Bilo je nekega dné po južini. Nežika je bila hudo bolna. Kašljala je in milo jokala. Nič ni mogla zaspati. Zunaj pa je solnce lepo sijalo. Mati ukaže Mihecu, naj danes nikamor ne hodi, ker je Nežika bolna in zibal jo bode. Anička ne more vedno zibati, ker se mora vaditi dela. Mihec pa je vže komaj slišal zadnje besede, pokazal je peté in stekel, kakor bi ga bil veter popihal.

Mihec je šel naravnost k sosedovemu Tinčku in zopet sta se vse popóladne potepala, zidala hiše, vozila se po morji, lovila metulje, plezala po drevesih in po bregovih se plazeč trgala hlače. Še le proti večeru pride Mihec ves spehan, umazan in lačen domóv.

Plane v hišo, kakor bi hotel vse podreti, hoče prositi jesti, a beseda mu zastane v grlu.

Mati sedi pri peči in si zakriva oči z robcem, Anička pa véka na glas. Sicer je vse tiho. Čudno se to zdi Mihecu. Nikdar še ni videl jokati matere.

Ogleda se okrog. Na sredi hiše je narejena čudna postelja, vsa pregrnena z rjuhami, ki segajo do tal. Takó velika se mu zdi ta postelja in takó čudno visoka! Na tej postelji leži Nežika, njegova sestra. Mihec še ni videl nikoli take postelje. Pogleda v zibel, prazna je. Zakaj so vzeli Nežiko iz zibelke? — Mihecu je tesno pri srei. Zdi se mu, da ga nekaj v grlu tišči, kakor bi ga nekdo davil za vrat. In Nežika spi, gotovo ni več bolna, ker ne joka več . . . Tiho stopi Mihec k materi in jej pogleda v solzne oči.

„Zakaj ste naredili tako čudno posteljo? Zakaj ste vzeli Nežiko iz zibelke?“ vse to hoče Mihec vedeti.

„Mihec, Mihec! Nič več te nimam rada! Ker nisi hotel slušati, da bi bil Nežiko zibal, umrla je in zato smo jo položili na tako posteljo! In tudi ti bodeš umrl, če bodeš tako neposlušen in v pekel prideš!“ reče mati.

Mihecu je strašno hudo pri srei. Nežika umrla! On še ni videl nobe-nega človeka umreti. Kaj je to „umrla“? Zdi se mu, da mora to nekaj grozno huđega biti, ker se mati in Anička jokati. Tudi njemu se udere potok solzá niz lice.

Gre k postelji. Kliče Nežiko, naj se zbudi, naj se posmeje. Nežika ne sliši. Pogleda jej v obraz. Oj kako bled je! In Nežika se tako modro drži, prav nič se neče nasmijati. In roki ima skleneni, kakor bi molila. Mihec se spomni, da Nežika še ne zna moliti. Čudno se mu zdi.

Prime jo za roki. Mrzli ste, kakor led. Še huje zajoče. Oj da bi se vender vže zbudila!

„Nežika! Nežika! zbudi se vže jedenkrat, ali boš le spala,“ kliče Mihec, a Nežika se ne gane.

„Slišiš Mihec, Nežika je umrla in nič več se ne bode smijala, nič več ne bode tekala! Po jutrajšnjem jo bodo možje odnesli in zagrebli v zemljo,“ pravi oče.

Mihec je zdaj zvedel, kaj se pravi „umreti“. Milo je jokal in bridko se je kesal, da ga ni bilo domá. Morda bi Nežika ne bila umrla, če bi jo bil Mihec zibal in lepo mehko pobožal . . .

Vse polno sosedov je prišlo Nežiko kropit. Mihec pa je le jokal in bil vedno v strahu, kdaj bodo Nežiko odnesli.

Še čudneje se je zdelo Mihecu, ko prinese mož črno pobarvano skrinjico, katero so drugi krsto imenovali. Tu notri položé Nežiko. Potem pa zabijejo pokrovec in Mihec ne vidi več sestrie.

Pridejo možje, da bi jo odnesli. Mihecu se zdé ti možje strašno hudobni.

„Jaz grem tudi z možmi, mati, da vidim, kam ponesó Nežiko,“ pravi Mihec jokaje.

„Oj, ti pa vže ne greš, nè! Premajhen si še! Kadar ti bode krojač napravil nove hlače, pojdeš pa z mano k maši, in videl bodeš vse. Danes pa le doma bodi!“ reče mati.

Komaj so pridržali Mihca, takó je silil za možmi, ko so odnašali Nežiko.

Od sih dôb Mihec ni več tako pogostokrat hodil k sosedovemu Tinčku in je raje poslušal staro mater, ki mu je pravila od smrti, od Nežike, od nebes in Bog vé, kaj še vse.

(Dalje prihodnjič.)

Aleluja!

(Iz „Kukátka“ Václ. Kosmáka, preložil Borodinov.)

elika noč je.

Solnce je vzhajaje nad zelenim gozdom trikrat poskočilo*) in gledalo z radostnim svitom z modrega nebesnega stropa na mlado zemljo. Tako je gledalo na njo oko Božje sedmega dne: veselja se topéc, blagoslavljajoč in oživlajaoč.

Tù na vrtu sedi vrabček na bezgovej vejici, greje se na toplem solnčici ter pravi: „Čimčara, vže je zopet za jára. Letel sem bil pogledat v gozd. Oj, tam je krasno! O snegu niti sledú ni več, potočki skačejo in žuboré, zvončki cvetó, skorjanci pojó in ta vetere veje tako gorko, tako milo, da bi bilo greh, če bi še spal. Bezeg, nikar ne spí, vstani — vže je zopet za jára — čimčara!“

Bezgova veja, slišavši to vrabčkovo poročilo, strese se od veselja in se nasmaje z zelenim perescem.

Doli pod bezgom pa dremlje cvetica marjetica. Vrabčkovo gostolenje jo probudi. Prestrašena se ogleda in videč bezeg v vzpomladnej lepoti, razveseli se in hitro odgrne svojo krasno, nežno glavico.

Nad vrtom se vzdiguje skorjanček in poje, gledajoč to njuno veselje: aleluja!

* * *

V malej, belej sobici sedi na postelji bleda žena.

Pri oknu sedi deklica tudi bleda ter moli na glas iz molitvenika. Bolnica šeptá za njo molitev.

Ubožici! obe ste bili blede. Žena je bolna ležala vso zimo, a hči je bdela pri njej dan in noč ter zraven delala za ljudi, da bi zaslužila za kruh.

„Minica,“ vpraša zdaj mati, „kako je danes zunaj?“

„Prijetno in gorko je, mati.“

„Kako je pa na vrtu?“

„Trava vže zeleni in za dva dni, če bode še tako gorko, prinesem vam razcveteno vijolico.“

*) Ljudstvo pravi, da solnce na velikonočni praznik trikrat poskoči, kadar vzhaja. Še kot deček hotel sem iti gledat to, — pa sem bil vselej zaspal.

Bolnica se veselo nasmehne. „Kaj pa delajo bučelice?“

„Začele so vže nositi.“

„In pénica, ali še ni priletela na hruško?“

„Pač — ali zdaj še le cvrči.“

„Minica,“ reče bolnica, „meni je danes nekako lahko pri srci: pelji me vèn, da pogledam s praga na cerkvico.“

Hči poskoči od veselja, hitro obleče mater v gorko obleko in jo pelje po petih mesecih vèn na prosti zrak.

Bolnica stoji na gorkem solnčici na pragu, sklene roki in gleda s solznim očesom tjà k cerkvi, ki se belí mej drevjem, zdaj še golim.

„Oj, mati,“ reče hči, „zdaj pa izvestno ozdravite?“

„Dà, dà,“ prikima mati z glavo.

Iz daleč doné orglje, in ljudstvo poje v mogočnem zboru: „aleluja!“

Kako se v nebesa pride.

Bilo je lepo vzpomládno jutro. Mati vzame svoja dva otroka in ju pelje s seboj v bližno cerkev. Franeka, ki je bil deček o štirih letih, pelje mati za roko, a Peterček, starejši bratec, stopa sam za njima. Mej potjo poprašnjeta dečka mater to in óno, na kar jima mati prijazno odgovarja. Prišedši blizu cerkve, reče Peterček, ugledavši visok cerkveni zvonik: „Glejte, mati! kako visok je ta zvonik. Kaj nè, ako bi jaz bil vrhu njega, lahko bi splezal v nebesa?“ — „O ne tako lahko, kakor si misliš, dete moje,“ odgovori mati, „ker nebesa so daleč, zeló daleč.“ — „In če bi na ta zvonik postavil še drugega, in na tega še tretjega in četrtega, potlej bi pa lahko takój stopil v nebesa,“ nadaljuje Peterček.

„Tudi potlej še nè,“ odgovori mati, „in če bi ti tudi vse goré in zvonike vsega svetá postavil drug vrhu drugega, vender bi še ne mogel v nebesa.“

„Ali, mati,“ povzame Peterček žalostno. „saj ste nama vže večkrat rekli, če bodeva pobožno molila in lepo živela, prišla bodeva v nebesa, in zdaj pa pravite, ka so nebesa tako daleč, da ne moremo vanje, in če bi bili še tako na visokem.“

Zdaj se oglasi mlajši bratec Franek, ki je med pogovorom gledal zdaj zvonik zdaj visoko nebo nad seboj, ter reče: „Peterček! Peterček! Ali ne veš, kako se pride v nebesa? Kadar bomo umrli, prišli bodo krilati angeljčki iz nebes, da nas v svojem naročji ponesó v nebesa.“

„Glej, glej, ti si pravo povedal,“ reče Peterček zopet vesel, „jaz sem bil vže pozabil na to. Saj sva videla v ónej lepej knjizici, ki so jo nama strijček podarili, podobico, ki nam kaže angeljčka z detetom v naročji, nesoč je v svitla nebesa.“

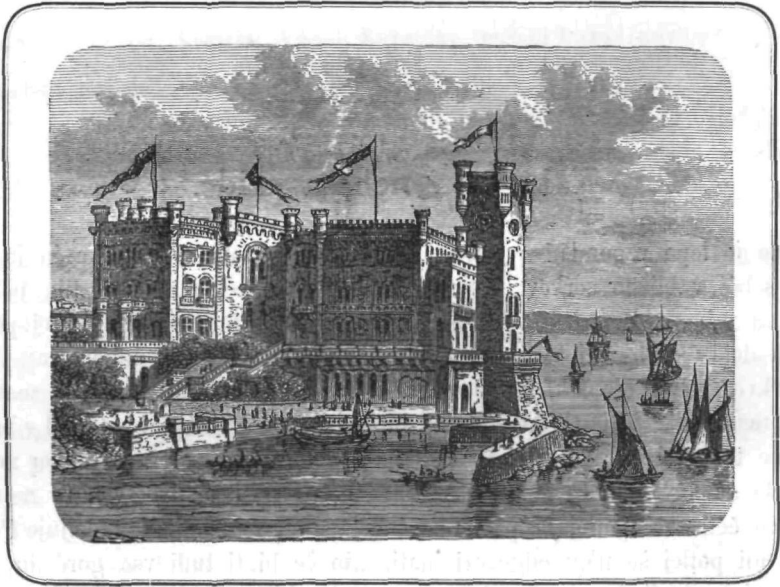
P. G.

Miramar.

oldrugo uro hodá od Trsta, ki je prvo trgovsko mesto v našem cesarstvu, stoji ob sinjem jadranskem morji na malem polotoku prekrasen beli grad Miramar. Pozidati ga je dal 1856. leta nadvojvoda Ferdinand Maks, poznejši nesrečni cesar mehikanski. Delo je bilo izročeno umetelniku Karlu Junker-ju, ki je je tudi tako zvršil, da mu je na čast in slavo. Iz Trsta v Miramar te pelje pot skozi prijazno vasico Barkovlje ob jadranskem morji. Popotniki in Tržačani, ki se hodijo izprehajati ob jadranskem morji, radi se pomudé v tej vasici z ličnimi gostilnicami pod listnato streho, da se nekoliko okrepé s kozarcem dobrega vina mej potjo proti Miramaru. Barkovlje leži nekako v sredi mej Trstom in Miramarom. — Skozi velika vhodna vrata te popelje pot naravnost v Miramar. Ako

si želiš ogledati znamenitosti gradú, ne potrebuješ drugega, kakor da pokažeš vizitnico (karto) grajskemu oskrbniku, ki te potem pelje po vseh prostorih krasnega poslopja in ti razkaže vse njegove znamenitosti. Iz veže ali preddurja prideš v prekrasne dvorane v prvem nadstropji in v prelepe, tako zvane cesarske šobe. Knjižnica v Miramaru šteje lepo število raznovrstnih dragocenih knjig; tu vidiš tudi štiri iz mramorja krasno izdelane doprsne kipe Danteja, Goetheja, Shakespearja in Homerja. V drugem nadstropji je prestolna dvorana s prekrasno sliko na steni, ki kaže vladarsko velikost in mogočnost cesarja Karla V.

A najznamenitejši v Miramaru je vsakako prelepi gaj (park), v katerem je v obširnih vrtovih in logih nasajeno na tisoče vsakovrstnih plemenitih dreves in cvetic. Zatorej naj nihče ne zamudi, kogar nanese pot v naše Primorje, da bi si ne ogledal Miramara in njegove prelepe okolice.

T.

Kraljevina Španska in Portugalska.

a pirenejskem polotoku ste dve kraljevini: Španska in Portugalska. Kraljevina Portugalska ima 93.156 kvadratnih kilometrov površja in šteje štiri in pol milijona prebivalcev. Kraljevina Španska ima 507.000 kvadratnih kilometrov in šteje 17 milijonov prebivalcev. Malo ne ves pirenejski polotok je zelo gorata in visoka planota. Večje in razteznejše nižine se nahajajo le ob vletoku Ebru in spodnjem Guadalquivirju, ki teče po večjem preko andaluške nižine ter je najbolj vodnata reka v španski deželi. Na pirenejskem polotoku je precejšno število tekočih vodá, ali večina jih usahne v poletji, kadar pritisne huda vročina. Največje reke so: Minho, Duero, Tajo, Guadiana, Guadalquivir in Ebro.

(Poiščite vse to na zemljevidu.) Podnebje na Španskem je zelo različno; po severnih krajih, rekše v visokih pirenejskih gorah je zelo mrzlo. Osrednje planote pa imajo v poletji vroče in suho, a po zimi silno mrzlo vreme. Vsako leto pade sneg, ki pa le nekoliko dni obleži. Iz tega je razvidno, da poljedelstvo ne more uspešno napredovati. Na Španskem se najbolj pospešuje reja ovač, katerih štejejo nad 20 milijonov. Izmed teh je blizu do dve tretjini tako zvanih „merinos-ovač,“ ki dajejo volno za kupčijo na Angležko. Na vzhodu španske dežele ni nikoli prave zime in vročina je tu nestrpna. Zato se v teh pokrajinah pridelava vsako leto mnogo najboljšega vina, riža, turšice, dateljnov, bombaža in drugih takih pridelkov, katerim ugajajo le gorki južni kraji. V Madridu, glavnem in stolnem mestu španske kraljevine je zatorej jako živahno tržišče z južnim ovočjem, katero donša ondodnim

prebivalecem mnogo lepega dobička. Madrid šteje preko 400.000 prebivalcev, ima 71 trgov, 32 cerkev, bogate muzeje, umeteljniške zbirke, mej katerimi je zbirka slik bajé najbogatejša v vsej Evropi. Španjolci so lep, čvrst narod, posebno njih narodna nošnja jim kaj lepo pristoji. Slika vam kaže trg z ovočjem po južnih mestih španske dežele.

Glavno mesto na Portugalskem je Lizbona sè 204.000 prebivalci. Mesto ima nad 240 cerkev, 99 kapel in 82 samostanov. Obrti je tù malo, kupčije mnogo, ki je pa večinoma v tujih angleških rokah.

T.

Vstajenje.

Surrexit Dominus vere, Alleluja!

Vstal je Gospod res, Aleluja!

Minol je sveti postni čas, čas resnobe in žalovanja. Trpeči Zveličar, katerega so položili pred kratkim v krasen, z mnogobrojnimi lučicami in raznobojnimi cveticami nakiteni grob, pred katerim se je zbiralo verno ljudstvo v tolpah molit ga in častit, vstal je častljivo od smrti in dovršil človeško odrešenje.

Kako nenadoma se je vse izpremenilo! Ni več toge, ne žalovanja; vse je polno največjega veselja. Cerkev je slekla žalno obleko in se zavila v belo krilo. Kako veličastno doné zvonovi v visokem zvoniku, ki so pred kratkim še tožno molčali in oznanjujejo vesoljnemu stvarstvu veleslavno vstajenje in zmago Odrešenika! Vse se giblje in raduje, praznično je vsakdo oblečen. Delo počiva in vse se zbira v prostorno cerkev. Tù prepevajo peveci veselo „aleluja“ in duhovnik oznanuje: „Vstal je Gospod res!“ Približa se krasnemu božjemu grobu, vzdigne presveto telo in k ljudstvu obrnen zapoje trikrat z vzvišenim glasom: „aleluja!“ Vse se dvigne po konci in hiti udeležit se slavnostnega spreveda. Iz velikih cerkvenih vrat se usiplje pobožno ljudstvo; par se vrsti za parom in podaljša dolgo vrsto. Sprevod se pretrga, in duhovnik noseč Najsvetejšega prestopi v svečanem spremstvu cerkveni prag. A hitro se sklene zopet sprevod, ker nove tólpe se usipavajo na prosto nasledovat blagoslavljajočemu Bogu. Kakor angeljski glasovi se glasi v nebo vesela pesen:

Zveličar naš je vstal iz grôba!	Kje, smrt je zdaj premaga tvoja?
Veseli prepevaj, o kristjan!	In tvoje ostro zêlo, kje?
Premagana je vsa hudôba.	Veselo upa duša moja.
Dan's je rešenja tvoj'ga dan!	Življenje večno čaka nje.
Potrta je pekla oblást,	Moj Jezus je od mrtvih vstal,
O poj, kristjan, hvaležno čast! Aleluja!	Kraljestvo smrti pokončal! Aleluja!

In pobožno ljudstvo ponavlja vse razvneto in vzradoščeno „aleluja.“ Sree vsacega je neizmerno veselo, polno hvaležnosti in najslajših čutil, a jezik nima moči, da bi je mogel razodeti in pokazati svetu. V glasnej molitvi, katero si nakladajo mili, mogočni glasovi zvonov, da jo nosijo tjã nad oblake na svojih lehnih krilih, zjedinjuje se veselje in kopnenje nebrojne množice.

Prapori vibrajo veličastno po zraku; zdaj se nekoliko umirijo, a kmalu se dvignejo k višku, kakor da bi vzplávala krilata ptica pod jasno nebo. Le trenotek ne počiva to slavno znamenje velike zmage.

Sprevod se pomika počasi proti cerkvi nazaj. Vsakateremu se zdi to veselje prekratko; rad bi šel še dalje po ravnem polji za milim Zveličarjem. Marsikoga se hoče polastiti tôga, ko stopa po končanej slovesnosti proti domu in na tihem si želi, da bi mu podelil Bog milost, da bi mogel še mnogokrat prisoten biti pri tem sprevodu. — Dà, res veličasten in prijeten je tak prizor!

A ne samó človek, kateremu je podaril Stvarnik pamet in prosto voljo ter ga oblagodaril z nebrojnimi drugimi zakladi, časti svojega Odrešenika, temveč tudi vesoljno stvarstvo se veseli njegovega čestitljivega vstajenja.

V naravi se gibljejo nove moči,

V življenje pomlájeno vse se budí.

(*Krilan.*)

Skopnel je sneg, in leđ se je stajal. Blagodejni žarki zlatoobraznega solnea so pogrnilí pomlájeno naravo z novim, zelenim prtom. Log in livada, gozd in travnik sta se oblekla praznično. V najlepših bojah se vse lesketa. Brez broja cvetic je priklilo v svojej nežnosti in raznobojnej krasoti na dan, da se veselé skupno velikega praznika ter povekšujejo to slovesnost. Snežnobeli zvončki pritrkujejo tako veličastno; vijolice, šmarijnice, potóčnice in zlatíce poveličujejo z mnogobrojnimi drugimi sestricami v svojej skromnosti s tihim šumenjem in z blagodejno vonjavo vstajajočega Gospoda.

Oj to se v travi jáсно blíska,

Po jarkih vse svitló, zlató.

Stotisoč tam trobentí píska

Glasán pozdrav domóv v nebo.

(*Gregorčič.*)

Na ravninah se dvigujejo ponosno visoka drevesa z novič ozelenelimi vejami, nakitenimi z najlepšim cvetjem. Kako lepi prapori so to v prostej naravi, katerim je podaril Stvarnik sam toliko krasóto!

In tudi drobne ptičice ne zaostajajo. Vrnile so se iz vročega juga nazaj v miljene ródne kraje. Povsodi: v senčnih logih, na zelenopisanih livadah, ob bistrih potocih se sliši zvonki ptičji glas.

Na vrbi tik srebrnega vrelea sedi milotožno žvrgljajé drobna penica; v nizkem grmu preslavlja slavec dobrega Stvarnika in ne daleč od tod gostolí ponižna taščica, katerej odgovarja skrivnostno pepelasta črnoglavka. Na jablani tam ščebetá pridna senica, iskaje kvarljivih gosenic, in živahni ščinkovec se skuša ž njo v umétnosti. Lehnokrila lastavica drobí, neprenehoma po zraku frfetaje, milo pesenco, in ljubka pastiričica skaketá veselo po kamenih ob deročej reki. Na širnej njivi v visokem žitu, obetajočem bogato žetev, prepeluje drobna ptiča prepelica, in nad njo se vije v sinje nebó pevec skorjanec z najlepšimi pesnimi Stvarnika hvaleč in razveseljujoč človeško sreé. —

Iz zastarelega ulja vzletí deloljubna bučela, ki je prespala vso zimo in brenčí čez pestre livade ter od cveta do cveta letajoč nabira sladkega medú. Prijazno se jej druží pisani metulj, zibajoč se, kakor zračni čolnič nad oživeló naravo, ki se usidri na sleharnem cvetu. Nebrojni drugi hrosti, okrašeni s svetlimi, lesketajočimi se krili hité iz zemlje na oživljeno raván. —

Vesoljna narava se budí in veselí vstajenja nebeškega Zveličarja; vse ga slaví in opéva s svojimi glasovi. In ti, sreé, moreš-li ostati neobčutljivo pri takem splošnem radovanji? . . .

Primož Jüteršek.

Kako je znal vojevati grof Rudolf Habsburški.

(Iz povesti „Rudolf Habsburški“. Spisal Fr. Hubad.)

(Konec.)

a Rudolfovem posestvu blizu meje Toggenburžanove je pasel pastir svojo čredo na planini. Čreda je bila njegovo jedino imetje. Nekega dne je bil Toggenburžan na lovu. Po nesreči se je pasla čreda blizu meje. O póludne se zberó lovci na bližnjej planini, da bi se odpočili. Krepčali so se z jedjó, in žvenketali so polni kozarci. Ko so bili vže nekoliko vinjeni, reče nek šaljivec mej njimi, kazaje na pastirjevo čredo na Rudolfovih tleh: „Lovili smo do póludne a ujeli nismo ničesar. Domá se nam bodo smijali, če pridemo s praznimi rokami domóv. Glejte, ondú na Rudolfovem je divjačine dosti, in velika je, da je ni lahko grešiti!“ Vsi se zakrohotalo tem besedam. Vinski bratci začno streljati s pušicami v čredo, da je ležalo kmalu deset najlepših krav mrtvih na tleh. Zamán je tarnal pastir in prosil, naj se ga usmilijo. Komaj je odnesel sam peté in odgnal še ostalo živino.

Te in jednake krivice žalile so Rudolfa zeló. Ali hudobije ni hotel kaznovati kakor bi bila zaslužila, ker bi bili trpeli s tem le podložniki sovražnikovi, a gospodje bi se bili smijali na svojih gradovih, če bi bil rôpal in požigal tudi Rudolf po njihovih pokrajinah. Dà, še predrznejši so postajali ter napadali popotnike kakor roparji, samó, da so dobili dovolj pléna.

Zato se odloči plemeniti grof, da napade nasprotnike v gradovih samih.

A Toggenburžan je imel trden grad. Stal je na visokej skali, strma gora ga je branila z jedne strani, a na drugih treh prepad, da ni bilo mogoče do njega. Dolgo je oblegoval Rudolf Unzenberg — takó je bilo imé gradu — a ni ga mogel dobiti v pest. Zanašal se je, da bode prisilila lakota Toggenburžana, da se podá. Ali nekega dné vržeje sovražniki več košev svežih rib z gradú v tabor oblegovalcev, da bi s tem pokazali, kako dobro se jim še godí. Da rib v gradu niso mogli loviti, to je bilo gotovo. A kako jih dobiti iz doline, bilo je težko dognati. Preiskavali so Rudolfovi vojaki na vse strani, a niso mogli najti pota, po katerem bi bilo mogoče nositi živež v grad.

Mej Rudolfovimi vojaki pa je bil tudi pastir, kateremu so bili postrelili Toggenburžanovi lovci krave na planini. Ta se je bil zaklel, da bode še plačal Toggenburžanu njegovo hudobijo, da-si mu je bil Rudolf povrnil kvaro, kolikor je mogel. Lazil je noč in dan okolu gradú, kako bi mogel vanj. Naposled zapazi, da pelje ozka, strma steza po skali v grad. Poskuša in poskuša — vajen je bil plezanja po strmih pečinah vže od mladih nog — dokler se mu ne posreči. Vesel pové novico Rudolfu. Ta izbere izmej svojih krdelo gorjancev, vajenih strmih potov po skalah. Neko noč, ko je silen vihar bučal okolu gradú, spleza pastir z gorjanci po strmej stezi k višku. Toggenburžanovi vojaki niso slutili nevarnosti o nevihti. Zdajci nastane vrišč in ropot, Rudolf napade grad od spredaj, pastir pa od zadej. Kmalu je bil grad v njegovih rokah, in dal ga je podreti, da ga ni bilo več mogoče pozidati.

Tako je Rudolf ukrotil Toggenburžana.

Rudolf ni nikoli rad prelival krvi; kolikor je mogel, skušal je polastiti se tudi drugih gradov z zvijačo.

Blizu mesta Zürichu imel je Regensberžan grad Uetliberg. S tega je napadal trgovce iz mesta ter jim jemal blagó. Dolgo je premišljeval Rudolf, kako bi se polastil tega gradú. — Regensberžan je imel najraje konje belce. Zato si je bil nakupil in naropal za svoje konjike samih belcev. Poleg tega je imel tudi dvanajst belih psov, s katerimi je hodil na lov. Rudolf si nabere in nakupi dvanajst konj belcev in dvanajst belih psov. Na konje posadi svoje najboljše vojake in jih skrrije s psi v gozd. Oddelku meščanov pa zapové, naj bodo pripravljene. Nekega dne odjezdi Regensberžan s svojimi psi in s spremstvom na konjih belcih na lov. Ko je vže odjahal mimo skritih Rudolfovih vojakov ter krenil po drugem potu na lov, zdirja Rudolf s svojimi belci in psi proti gradu, a meščani za njim, kakor bi ga podili. Regensberžanovi vojaki, kolikor jih je bilo doma v gradu, mislili so, da podé meščani njihovega gospoda. Hitro spusté most, napeljan preko grabna pred gradom, da bi pustili svojega gospodarja v grad. Rudolf pa je jahal pred gradom bolj počasi, da so mu bili meščani prav za petami. Váruhi v gradu zapazijo prekasno, komu so odprli vrata, branijo se hrabro, ali kmalu onemorejo, morajo se udati in grad je bil Rudolfov.

Ravno takó si je osvojil Rudolf tudi Regensberžanov grad Baldern. Nekega vročega poletnega dne prijaše Rudolf s krdelom konjikov pred grad kakor bi ga hotel napasti. Ali za vsakim konjikom je sedel še dober pešec na konji, ne da bi jih zapazili váruhi v gradu, ker jih je zakrival prah, ki se je valil izpod konjskih kopit. Pešci se poskrijejo po grmovji ob potu, a konjiki jezdiijo pred grad, vihté svoje sablje in pozivljajo grajske vojake na boj. Ti poslušajo nekaj časa; ker pa vidijo, da je Rudolfovih konjikov le malo, zasedejo konje, odpró vrata, spusté most in napadejo sovražnike. Ti se branijo nekaj časa, potem pa zbežé. Regensberžanovi jo uderó za njimi, a ne potegnejo mostú k višku, niti zapró vrata. V tem, ko dirjajo Regensberžani za Rudolfovimi konjiki, prideró Rudolfovi pešci iz grmovja in si osvojé grad.

Po dolgem begu se vrnejo Regensberžanovi konjiki proti gradu. Ali vrata najdejo zaprta in tuje vojake na zidovji. Posvetujejo se med seboj, kako in kaj bi. V tem pa pridirjajo Rudolfovi konjiki za njimi. Iz gradú prideró pešci in je primejo od obeh strani takó, da se morajo udati brez boja.

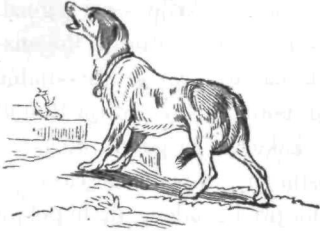
Ravno tako zvito je dobil tudi Regensberžanovo mestice Glanzenberg v svojo pest. Mestice je stalo blizu reke Limati. Meščani so bili vže večkrat oropali ladije, v katerih so vozili trgovci iz Zürichu svoje blagó. Rudolf je hoče kaznovati za to. V dve veliki ladiji, v kakeršnih so vozili meščani iz Zürichu navadno svoje blagó, poskrije nekaj vojakov. Na krov postavi pa le toliko brodnikov, kolikor so jih potrebovale take ladije navadno. Sam se pa skrrije s svojimi konjiki v hrastje blizu mesta Glanzenberga.

Ko priplavati ladiji blizu mesta, mislijo Glanzenberžani, da bi se dalo naropati kaj blagá. Hitro prideró k reki in začno pripravljati svoje čolne. Brodniki na ladijah začno klicati na pomoč, kakor bi se jim bila pripetila kaka nesreča in obrnejo svoji ladiji proti mestu. Veseli so jim hiteli meščani naproti. Zdajci pa prihruje Rudolf iz gozda ravno v odprta mestna vrata. Predno so vedeli meščani kaj in kakó, bili so konjiki v mestu, vojaki iz ladij pa njim za petami. Za kazen je ukazal Rudolf razdejati mesto Glanzenberg in podaril je mestu Zürichu štiri zvonove, katere je bil vzel Glanzenberžanom.

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Naše domače živali.

Pes je človekov najzvestejši prijatelj. Zvést in udan mu je do smrti. Po postavi in barvi je zeló različen. Glavo ima podolgasto, jezik dolg, mehak in gladek, zobé ostre in kremplje na nogah. Pes je pokrit z dlako, ki je bela, črna, rujava, siva, lisasta. Po velikosti so psi zeló različni. Pes je različnih plemen: mesarski, ovčarski, lovski, jazbečar, prepeličar, koder, pinč, hrt in še drugi. Vsak pes pozna svojega gospodarja in umeje njegovo besedo. Pes čuva hišo in gospodarja. Pes laja, renči, cvili in tuli.

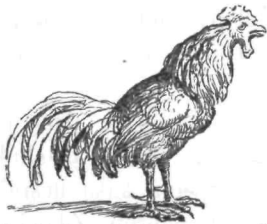

Razdražen pes rad popade in ugrizne, zatorej se ga je treba varovati. — Pes je podvržen raznim boleznim. Najhuja pasja bolezen je vsteklina. Kakor pri ljudéh takó je tudi pri domačih živalih neprestáno paziti zdravja. Psom je treba skrbeti za snago, dajati jim dovolj hrane in vode ter paziti, da ne bodo zdržema na prevelikem pripekanji solnčnem ali na prehudem mrazi, in da jih otroci ne bi ščuli in dražili. Zeló kvarljiva so jim vroča jedila, dišávske stvarí, nedopečen kruh in gnilo meso. Popadljivi psi se morajo prikleniti.

Mačka je prav lepa in čedna domača žival. Ima okroglo glavo in žive oči, s katerimi tudi po noči dobro vidi. Mačka je zeló gibična in okretna, ročna in skočna. Šapice ima mehke, zato je tudi slišati ni, kadar hodi po hiši. Na šapicah ima ostre in močne kremplje, ki so skrčeni in v koži skriti; pokaže jih samó takrat, kadar lovi ali se brani. S kremplji se tudi spenja in pleza po drevju. Jezik ima rázkav in oster, rep dolg, ki je zeló gibičen ter malokdaj miren. Dlake je črne, bele, rujave, sive, časi tudi bele s črnimi lisami. Zobé ima ostre in koničaste. — Mačka je snažna žival; neprenehoma se liže in snaži, da ima lepo gladko in čisto dlako. Mačko imamo pri hiši, da nam lovi miši in podgane.

Petelin je domača ptica, ki se kaj lepo odlikuje mej domačo kuretino.

Večji in lepši je od kokoši ali kure. Pokrit je s perjem, ki se mu kaj lepo sveti na vratu in v srpasto zavilhanem repu. Na glavi ima rudeč, lepo nazobčen greben, pod brado pa dva krvavo-rdeča podbradka, ki tudi nista kar si bodi. Oko se mu sveti, kakor bi se iskre utrinjale v njem. Na vsakej nogi ima od zadej ostro ostrogo, da ga je videti, kakor bi se sprehajal kak vitez po domačem dvorišči. Petelin ima vse svoje kokoši rad ter ponosno stopa mej njimi. Ako najde kako zobanje, takój skliče vse svoje putke skupaj in vsaka mora nekaj dobiti. Petelin glasno poje. S petjem naznanja dan ter nas kliče na delo. I. T.

Listje in cvetje.

April.

April! ti nisi mož odkrit,
Bedák je, kdor ti kaj veruje.
Od nog do glave ves si zvít.
Lažnjivec! kdo te kaj spoštuje?

Kakó radostno se smejiš!
Nogó na skok veselo dvígaš;
S cveticami obdán dehtiš,
Da grém naj vèn, príjazno migaš.

A jaz ne zmenim se za té,
Ne upam tvojim nič besedam;
Ne popustim pečí gorké,
In tebe le skoz okno gledam.

Ti kažeš solnéni nam sijáj,
Pa kmalu ga oblak zagrne.
Cvetic si vzbudil res dokáj,
Pa mnoga v zgodnji grob se zvrne.

Ne maram tvojih mlačnih sap,
Bojim se te, da me preváriš.
April! továriš ti si slab!
April! ti nisi moj továriš.

Ker ves lažnjív obráz imáš,
Le pojdi dalje, kadar drago;
A majnik, brat tvoj, ljubček naš,
Slavil nad zimo bode zmago.

Fr. Krek.

Čarovni kvadrat.

(Priobčil H. Podkrajšek.)

O	N	*	E	M	
M	IX				L
R					N
I					T
S					A
O	Š	K	A	T	N

Kdo ugane, kaj je tu zapisanega?

Zabavna naloga.

(Priobčil H. Podkrajšek.)

Sestavi iz zlogov: ben, ea, ei, ča, de, di, ga, ja, ko, le, mla, nja, ni, nič, o, po, se, se, tev, ti, to, tro, ve, ver, 10 besed, ki

značijo: 1. vzpomladánsko cvetico, 2. kmetijsko opravilo, 3. stran nebá, 4. otrokom priljubljeno jed, 5. okusen sad, 6. mladega človeka, 7. čas, 8. del drevesa, 9. po svetu se potikajoč narod, 10. del glave. Razvrsti potem te besede také drugo pod drugo, da ti njih začetni zlogi, ako je čitaš od zgoraj nizdolu, povedó, česa se veselé otroci.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Nové knjige in listi.

* Strije Tomova kočá ali življenje zamorcev v robnih državah svobodne severne Amerike. Angleški spisala Henrieta B. Stowe. Iz nemškega poslovenil Fr. Malavašič. Drugi popravljeni natis. V Ljubljani. Založil in izdal Jan. Giontini. 1888. 8°. 228 str. (Cena 70 kr.; po pošti 75 kr.). — To je najnovejša knjižica, ki smo jo dobili v roke in je vsega priporočila vredna, posebno za našo vže bolj odraslo slovensko mladino. Knjiga je zdaj vže tretjič prišla na svitlo v slovenskem prevodu. Prvi prevod je bil priredil rajnki Fr. Malavašič, drugi J. B. (Janez Bile). Prvi Malavašičev prevod je zdaj izdal naš za slovensko slovstvo mnogo zaslužni knjigotrčec J. Giontini v drugem popravljenem natisu na svitlo. Knjiga ima prav lepo obliko in je okrašena s tremi podobami.

Rešitev demanta, aritmogrifa in odgovor vprašanju v 3. „Vrtčevem“ listu:

Rešitev demanta:

n
p e k
e e p e e
C e l o v e e
n e p o k o p a n
ž e l o d e e
e e p e e
t a t
n

Rešitev aritmogrifa:

1. Radovljčan,	Jakob
2. sedmér,	Okno
3. topas,	Sedmér
4. imeti,	Sebi
5. okno,	Topas
6. tiger,	Rim
7. Jakob,	Imeti
8. sebi,	Tiger
9. Rim,	Amalija
10. Amalija,	Radovljčan

Boris Miran.
Jos. Stritar.

* Popravek. V demantu, stran 55. čitaj v drugej vrsti **a e e**; v aritmogrifu pa manjka na konci druge vrste **štev. 1.**

Odgovor vprašanju:

SLEPEC
BELOUŠKA
SVIZEC
NETOPIR
MEDVED
IEŽ
KRASTAČA
POLH
MARTINČEK
MODRAS
OSA

Debele črke, ako je čitaš od zgoraj navzdol, dadó odgovor: **po zimi spimo!**

Vse trinaloge so prav rešili: Gg. Ant. Petelin, duh. pom. v Tomaji; Fr. Vilhar, učit. v Vel. Žabljah; Iv. Tomažič, učit. v Tinji (Štir.); Egidij Fux v Šempetru; Iv. Zarnik, učit. v Nevljah; J. Inglič in Jan. Vogelnik v Idriji; J. Kraševc v Biljah; Al. Vakaj pri sv. Ani v slov. gor. (Štir.); Alek. Dimitri v Ljubljani; Janko Sajovic, dijak v Kranji; Jos. Pertot, dijak v Trstu; J. D. Žirovski, Fr. Vončina in Iv. Železnikar, dijaki v Ljubljani; Janko Kersnik, Mir. Korén in Oskar Vidic, realci v Ljubljani; Jan. Zajec, Milan Gustin, Jan. Kranjec in Jan. Zoré, dijaki v Rudolfovem; Fr. Kranjec, četrtoletnik v Mariboru; Bogumil Kosér, uč. v Idriji; Alojzij in Ivan Kraigher, uč. v Postojini; Pravoslav Pertot, uč. v Trstu; R. in V. Andrejka, uč. v Ljubljani. — Fr. Šmitik, učiteljica v Boštanji; Ivana Leben v Horjulu; Emilija Thuma in Apolonija Fatur v Postojini; Lavoslava Ličan v Il. Bistrici; Matilda Pertot v Trstu; Ljudmila Pertot v Barkovljah pri Trstu; Katika Kurent v Mariboru; A. Gustin v Metliki in M. Dremelj, uč. v Ljubljani.

Demant in aritmograf so prav rešili: Gg. Jak. Očgerl pri sv. Benediktu (Štir.); Iv. Grahlj, učit. v Temnici na Krásu; V. Počivalnik, bogosl. v Gorici; Jak. Brglez, bogosl. v Mariboru; Fr. Staufer, učit. pri sv. Katarini (Štir.); Vohinc v Kresnicah; Iv. Širec v Bolei; Krist. Hodnik, realce v Ljubljani; Otmar Meglič, uč. na Vranskem; Fid. Heim, uč. v Trziči; več učencev mešéanske šole v Krškem. — Antonija Jeglič v Trziči; Anica Arlič, T. Brdel in N. Klinec, uč. na Dobrni (Štir.).

Demant in vprašanje so prav rešili: Viljem Ledenik in Rajko Svetek, dijaka v Ljubljani; Ant. Košar, uč. pri sv. Tomaži (Štir.); Rud. Cepuder, uč. v Litiji; Milan Kersnik, uč. v Ljubljani. — Roza Vošnjakova, uč. v Ljubljani; Leopoldina Gangl, uč. v Metliki; Frančiška Teichel, uč. v Postojini; Marijca Tomažič, Marijca Jesenek in Marijca Badoko, učenke pri sv. Venčesu (Štir.).

Demant so prav rešili: Ignacij Perne in Ig. Jane, učenca v Trziči; K. Paradiž, H. Peternel, L. Ulčér, J. Oset, M. Godec, J. Rebutaj, Benj. Ipavec, Cezar Kartin, Fr. Žličér, Fr. Špes, Fr. Krajnc, J. Klajnshek, Al. Rataj, A. Klajnshek, A. Zeme, Fr. Medved, M. Antlej, R. Zorko, J. Sivka, J. Stojan in K. Gobeč, učenci v Št. Jurji ob juž. žel. (Štir.). — Ema Ličan v Il. Bistrici; Ahačija Treven, Ana in Roza Murnik v Idriji; Antonija Klobčavar in Antonija Jane v Trziči; Josipina Ostrman, Miroslava Požar in Alojzija Jakel v Radečah; Marija Volonte, Marija Vavken in Marjetica Pogorelec v Planini; N. Mlakar, Luc. Čretnik, Franč. Gajšek, Roza Erjavec, Ana Pečar, Terezija Velaj, Ivanka Šinak, Ottilija Verbič, Marijca Zajec, N. Dobovišek, M. Cmok, Ana Paradiž, Mar. Šešerko, Amalija Kosér in Milči Jare, učenke v Št. Jurji ob juž. žel. (Štir.).

Aritmograf so prav rešili: Ana Herman, Ivanka Strniša in Ana Praženj, učenke v Radečah; Ema in Mici Gantar na Studencu.

Vprašanjú so prav odgovorili: Fr. Freiham pri sv. Ilju v slov. gor. (Štir.); Vladimir Kosér, uč. v Idriji; J. Ratej, Fr. Brdnik in J. Brglez, uč. pri sv. Venčesu (Štir.); Ivan in Viljem Kelc in Fr. Zavinšek, uč. v Novitifti pri Gorenjem-gradu. — Ema in Marijca Gantar na Studencu; Matilda Rihtar, Mar. Nadvežnik in Mar. Šterban, učenke v Novitifti pri Gor. gradu.

 Iz nepopolnih „Vrtčevih“ letnikov se dobé še naslednja posamična števila po **6 kr.**

Letnik 1874:	št. 4, 10 in 11;
1875:	6 in 7;
1876:	2, 3, 9, 10, 11 in 12;
1877:	3, 4, 5, 6, 9, 10 in 11;
1879:	3, 7, 8, 9, 10 in 12;
1880:	2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11 in 12;
1881:	2, 3, 4, 5, 8, 9, 10 in 12;
1882:	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 in 12;
1883:	1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 10 in 12;
1884:	2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 in 12;
1885:	2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11 in 12;
1886:	2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11 in 12;
1887:	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10 in 11.

Upravništvo „Vrtčevo“.

„Vrtče“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 glđ. 60 kr., za pol leta 1 glđ. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčevo“, mestni trg, štev. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdajatelj, založnik in urednik **Ivan Tomšič.** — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.